

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PRED NOVO DIKTATURO V ŠPANJI?

Skrajna napetost političnega položaja v Španiji — Ponesrečeni poizkusi za sestavo koncentracijske vlade — Imenovana bo bržkone vlada iz vrst konzervativnih monarhistov

Madrid, 18. februarja. Sanchez Guerra se ni posrečila sestava koncentracijske ali vsaj močne koalicijske vlade, v kateri bi bili zastopani tudi socialisti in republikanci, zaradi česar je vrnil včeraj kralju svoj mandat. Tudi Melquiades Alvarez, ki mu je kralj na njegov nasvet povelil mandat za sestavo vlade, ni uspel v posvetovanjih z vodilnimi politikmi ter je vrnil mandat. Položaj je sedaj popolnoma nejasen. Socialisti in republikanci odločno odklanjajo sodelovanje v vladi, ne da bi imeli zadostnih jamstev, da bi se kralj ne vmešaval v vladne posle in v volitve za konstituinto. Pričakuje se proglasitev nove diktature, ki pa more izzvati, kakor kažejo vsa znamenja, nov revolucijski poizkus.

Madrid, 18. febr. Melquiades Alvarez je včeraj ob 16.55 zapustil kraljevo palačo, ne da bi mu bila poverjena sestava nove vlade. Nova vlada, ki jo bo imenoval kralj, bo bržkone slična bivši vladi generala Berenguerja. Opirali se bo na skrajno desnico. Za nočjo so napovedane izredne odredbe, ker se pričakuje izbruh splošne stavke. Razen tega se pričakuje proglasitev obredne ga stanja.

Madrid, 18. februarja. AA. Kakor poročajo, je bila preteklo noč mobilizirana v vseh španskih mestih policija. Cenzura je zopet obnovljena. Ko je Sanchez Guerra vprašal včeraj zjutraj kralja, ali je pripravljen za čas volitev v ustavodajno skupščino odpuščati se vladarskim pravicam, je kralj odgovoril, da stori to le v primeru, če bo v tem času zajamčen v vsej Španiji mir in red.

Ako mi tega ne morete zagarantirati, je nadaljeval kralj, tedaj moram sam kot varuh španskega naroda skrbeti za to, da

ne pride do državljanske vojne. Gotov sem, da bodo prihodnje volitve izpadle za monarhijo ugodno.

Ker Sanchez Guerra ni mogel dati za-prošenih jamstev, ga je kralj uljudno naprosil, naj vrne mandat za sestavo nove vlade in zapusti palačo.

Madrid, 18. februarja. AA. »Reuters« poroča, da se obnova vojaške diktature ni posrečila. General Saro je odklonil mesto diktatorja, ker je bil mnenja, da diktatura ne bi uspela.

Medtem so bile ponovno ukinjene vse ustavne garancije. Po zadnjih vesteh bo admiral Aznar najbrže sestavil čisto monarhistično vlado, ki pa ne bo sklicala ustavodajne skupščine za revizijo vladarskih pravic. Aznar si bo zbral za sotrudnike pet španskih politikov, ki so udani monarhiji ter bo sestavil vlado monarhistične unije.

Madrid, 18. febr. Snoči je priredil ogromna množica republikancev velike demonstracije proti monarhiji, v kateri so zlasti sodelovali dijaki madridskih visokih šol. Demonstranti so vzklikali: »Dol z monarhijo, živeza republika!« Prišlo je do spopada s policijo, ki je nastopila proti demonstrantom z golim orožjem. Pri tem je bilo več oseb ranjenih, mnogo demonstrantov pa je policija aretirala.

Pariz, 18. februarja. »Petit Journal« poroča, da je bila španska kraljica pri svojem povratku iz Londona v Madrid sprejeta na kolodvoru od velike množice z burnimi ovacijami. Množica je vzklikala. Naj živi kralj, naj živi kraljica!

Pariz, 19. februarja. Vodja španskih socialistov Indalecio Prieto, ki bi imel v začasni decembrski vladi prevzeti finančni

resor, je izjavil o položaju v Španiji naslednje:

Notranja politična kriza v Španiji je prišla v odločilni stadij. Velika večina vodilnih politikov zahteva sklicanje ustavotvorne narodne skupščine, ki naj bi popolnoma svobodno odločala v bodoči državni obliki Španije. Ako se volitve izvedejo svobodno in brez pritiska, ni nobenega dvoma, da se bo velika večina konstituante izrekla za republikansko državno obliko.

Najboljše bi bilo, če bi se kralj odrekel prestolu. Enostavna obnova ustavnih razmer, kakor jo je poizkušala Berenguerova vlada, ni mogoča. O tem so si edine vse stranke, razen ekstremnih konzervativcev.

Na vprašanje, ali smatra novo diktaturo za mogočo, je izjavil:

Mogoče je, da bodo poizkušali z novo diktaturo. To bi pa imelo za posledico takojšen izbruh revolucije, kar je znano tudi ekstremnim konzervativnim krogom, zaradi česar je ta možnost malo verjetna. Vsekakor bi se mogla nova diktatura obdržati le kratak čas. Španska socialistična stranka zahteva kakor ostale republikanske frakcije konstituante, ki bi se morala izvoliti povsem svobodno. Do njenega sestanka naj bi vodila tekoče posle zač. vlada, sestavljena iz zastopnikov vseh strank. Svobodne volitve pa se morejo samo tedaj izvršiti, ako odide kralj v inozemstvo ali na obljubi, da se ne bo vmešaval v volitve. Tudi o tem obstoja med španskimi republikanci enotno mnenje. Španski socialisti so kakor večina francoskih socialistov načelno proti udeležbi svoje stranke v koalicijski vladi z ostalimi levčarskimi strankami. Sprčo kratičnega položaja pa bi bili socialisti pripravljeni vstopiti v začasno vlado v času zborovanja konstituante.

Nj. Vel. kralj na zabavi Kola srbskih sester

Beograd, 18. februarja. Snoči se je vršil v Beogradu ples Kola srbskih sestara, ki je bil ena najlepših predstavnih zabav. Na plesu je bilo okoli 500 narodnih noš iz vseh krajev države. Ob 10. je prišel na prireditve Nj. Vel. kralj Aleksander v spremstvu armijskega generala Stojanovića. Ob njegovem prihodu je godba zaigrala državno himno, občinstvo pa mu je priredilo burne ovacije. Prireditve so posetili tudi ministri Hadžić, Kumanudi, Maksimović, Šverliuga, Drinković, Preka, Ljotić in ves diplomatski zbor.

Razdelitev kraljeve podpore

Zagreb, 18. februarja. Na mestnem magistratu so včeraj sklenili, da bodo razdelili podporo ki sta jo poklonila Nj. Vel. kralj in kraljica v znesku 50.000 Din zagrebškemu siromakom. Podpore bodo razdelili po 100, 150 in 200 Din.

Beogradska razstava moderne arhitekture

Beograd, 18. februarja. Drevi ob pol 7 bo pod pokroviteljstvom ministra prosvete univ. prof. Branko Popović otvoril prvi salon sodobne jugoslovenske arhitekture, na kateri so razstavljena najboljša dela beogradske, zagrebške in ljubljanske arhitekture. Beogradske listi obiščejo poročajo o razstavi in povdarjajo, da bodo Beograščani lahko sedaj videli dela ljubljanskih in zagrebških arhitektov in spoznali, kaj Beograd še potrebuje. Razstavljena so izključno dela arhitektov moderne smeri. Listi povdarjajo, da bo razstava popolnoma uspeša.

Smrt odličnega narodnega delavca

Beograd, 18. februarja. Danes ponoči je umrl v Beogradu dr. Josip Ljubić, odvjetnik iz Klna, znan nacionalni delavec. Dr. Josip Ljubić se je naselil pred letom v Beogradu, kjer je bil šef simbolistične šole.

Z bombo na županskega tekmeča

Kragujevac, 18. februarja. Preteklo noč je bil izvršen atentat na hišo Ljubomira Lukića, bivšega župana mesteca Pajazitovo. Bomba je imela nenavaden učinek in je porušila vso hišo. Lukić je bil trikrat ranjen in so težko ranjenega prepeljali v bolnico. Njegova žena je bila lažje poškodovana. Oblasti so uvedle preiskavo in so osumile atentata Milorada Glišića sedanjega župana, pri katerem so dan prej videli bombo.

Agrarna konferenca v Bukarešti

Komunike o sklepkih zastopnikov srednjih in vzhodnih evropskih agrarnih držav

Beograd, 18. febr. Iz Bukarešte poročajo, da je konferenca agrarnih strokovnjakov, ki se je za našo državo udeležuje direktor Zavoda za pospeševanje izvoza dr. Juraj Tomičić, nadaljevala svoje delo. Konferenca je izdala nastopni komunike: Komite je na svoji plenarni seji osvojil referat, ki ga je podal državni podtajnik Ljubo Zano o agrarnih kreditih. Ob tej priliki je bilo ugotovljeno skupno stališče, ki ga zavzemajo agrarne države v večini agrarnih vprašanj, ki se predložijo

mednarodni konferenci na proučevanje. Izdana sta bila tudi dva pravilnika, od katerih prvi regulira delo stalnega odbora, drugi se pa tiče dela konferenc agrarnih držav, ki se bodo redno vsako leto vršile. Pododbor, ki se je bavil z veterinarskimi vprašanji, je izdelal veterinarsko konvencijo za tranzit. Odbor je danes popolnoma zaključil delo in so se rešitve predložile vsem državam, zastopanim na konferenci.

Politični položaj v Rumuniji

Priprave za preosnovo vlade — Delo za gospodarsko obnovo Rumunije

Bukarešta, 18. februarja. Splošni politični položaj v Rumuniji je odvisen od izida pogajanj za zaključitev mednarodnega posojila, ki bi ojačala sedanjo vlado, katere neuspeh pa bi še ne pomenil njene krize, kakor tudi od gospodarskega programa, ki ga izdeluje vlada in ki bo v najkrajšem času izdelan in predložen kralju v odobritev.

Kralj namerava nato konferirati z vsemi strankami, da bi zagotovil njihovo sodelovanje pri izvedbi tega programa. Glede na preosnovo vlade, o kateri se mnogo govori, še ni znano, ali bo prišlo do koncentracije strank ali pa do koncentracije takozvanih »močnih osebnosti«. Govor

ri se tudi o drugih možnostih, tako n. pr. o nadaljnjem obstoju sedanje vlade, o povratku Manuila itd. To so seveda samo kombinacije brez realne podlage, ker se za enkrat še ne ve, kako bodo izpadla pogajanja o najetju inozemskega posojila in kakšen gospodarski program bo vlada izdelala. Zato obstoja gotova negotovost, ki daje povoda za razne novinarske kombinacije. Do razjasnitve položaja bo šele prišlo, ko bo objavljen gospodarski program vlade in ko bodo končana pogajanja s posameznimi strankami. Za sedaj obstoja mnenje, da v bližnji bodočnosti ni pričakovati izprememb.

Sklicanje prometne konference v Ženevi

Enotna ureditev predpisov za promet na cestah v Evropi

Ženeva, 18. febr. Za 16. marca je sklicana v Ženevi mednarodna konferenca za ponovno ureditev prometnih predpisov na evropskih cestah. Na dnevnem redu konference bo zaključitev starih mednarodnih dogovorov, izmed katerih se prvi tiče olajšanja avtomobilskega prometa med posameznimi državami, tako da bi lahko avtomobili vozili brez posebnih potnih listov v inozemstvo pod pogojem, da se v dotični državi ne izpremeni niti tovar niti posreda dotičnega vozila. Temu dogovoru pripisujejo velik pomen za povzdigo tujkega prometa.

Po drugem odgovoru naj bi se uvedli novi znaki za cestni promet. Gre pred vsem za uvedbo vrstnostnih znakov, posebnih znakov, ki naj bi kazali, kdo ima v prometu

metu prednost, nadalje znakov o največji brzini in prepovedanih voznih, za enotne znake za smer vožnje, za stajališča motornih vozil in za pota, ki so rezervirana biciklistom. Razen tega nameravajo uvesti tudi enotne svetlobne znake na posebno prometnih križiščih.

Tretji dogovor je pred vsem administrativnega značaja in se tiče triptikov ter carnetov.

Četrty dogovor se tiče fiskalne prakse napram inozemskim motornim vozilom, ki podvzamejo v posamezne države turistične izlete. Po tem dogovoru naj bi bila taka vozila za dobo četrta leta oproščena dajatev v deželah, v katerih se zadržujejo iz turističnih namenov.

Avtobusna zveza Varšava-Barcelona

Berlin, 18. februarja. Dne 27. aprila bo otvorjena nova avtobusna zveza med Berlinom in Parizom, ki bo pozneje na eni strani podaljšana do Varšave, na drugi pa do Barcelone. Vožnja iz Berlina v Pariz bo veljala 60 mark, iz Varšave v Pariz pa 100 mark. Avtobusi bodo vozili s povprečno hitrostjo 60 km na uro in bodo lahko prevažali po 27 potnikov. Pri podjetju sta udeleženi francoskopolska banka in neko nemško industrijsko podjetje. Do čim je nemški kapital udeležen z 250.000 markami, je vložila francosko-poljska banka 3 milijone frankov.

Polet »Zeppelin« na severni tečaj odpovedan

Friedrichshafen, 18. februarja. AA. Tukajšnja Zeppelinska tvornica je kupila aluminijevog ogrodje angleškega zrakoplova »R 101«, ki se je svojčas ponesrečil v severni Franciji. Te ostanke bo tvornica uporabila pri gradnji novega »Zeppelina«. Vodstvo tvornice poroča, da odpade nameravani polet Zeppelinskega zrakoplova na severni tečaj iz finančnih razlogov.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize. Amsterdam 22.79, Berlin 13.48 do 13.51 (13.495), Bruselj 7.9096, Budimpešta 9.9096, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 796.86—799.86 (798.36), London 275.44—276.24 (275.84), Newyork 56.68, Pariz 221.58—223.58 (222.58), Praga 168.11, Trst 297.09 denar, 297.26 blago (297.09).

INOZEMSKÉ BORZE

Curih: Beograd 9.1275, Pariz 20.31, London 25.17, Newyork 518.20, Bruselj 72.20, Milan 27.12, Madrid 51.20, Amsterdam 207.92, Berlin 123.13, Dunaj 72.85, Sofija 3.75, Praga 15.34, Varšava 58.10, Budimpešta 90.425.

Odkritja o umoru Tonija Schlegla

Dunajski »Der Abend« priznava, da vodijo propagando proti Jugoslaviji hrvatski emigranti z Dunaja

Beograd, 18. februarja. Dunajski »Der Abend« poroča povodom pisanja zagrebških »Novosti« o odkritju morilcev Tonija Schlegla med drugim nastopno:

Ime dr. Perčeca je bilo že večkrat omenjeno v zvezi s sličnimi žalostnimi dogodki. Tako Perčec kakor bivši oficir Pirčević, ki stanuje na Dunaju, sta vodili propagando, ki se vodi z Dunaja proti Jugoslaviji. Vsa akcija gre za to, da se pripravi povratek Habsburžanov. Perčec in Pirčević in z nji-

mi cela vrsta bivših c. in kr. oficirjev, ki se zbirajo okrog generala Sarkotića delajo z vsemi sredstvi za povratek Habsburžanov in za restavracijo stare avstro-ogrške monarhije. Rovarjenje proti Jugoslaviji Perčeca, Pavelića in drugih, kakor se že imenujejo traja že dve leti.

»Der Abend« opozarja tudi na stike generala Sarkotića z Mussolinijem in avstrijskim Heimwehrom ter podarja tudi zveze z dunajsko »Reichspost«, glasilom črnorumene reakcije.

Posredovanje Ljapčeva med makedonstvujušimi

Kljub posredovanju predsednika bolgarske vlade se borba med sprtimi makedonstvujušimi nadaljuje

Sofija, 18. febr. Po umoru Jordana Gurova so začeli makedonstvujušci iz vrst Vanče Mihajlova odločno borbo proti protogovorcem. Snoči se je naglo razširila vest, da je s posredovanjem samega predsednika vlade Ljapčeva prišlo do pomirjenja obeh sprtih frakcij. Kljub temu se zdi, da do sporazuma vseeno ni prišlo. Mihajlovci so namreč hoteli odpeljati Ivana Vrljičeva,

vodjo protogorovcev, kar se jim pa ni posrečilo. Zato so odpeljali in odvedli neznano kam vso njegovo rodbino. Vrljičev je interveniral pri Ljapčevu, ki mu je obljubil osebno posredovanje, da bodo mihajlovci izpustili njegovo rodbino, ako ne bo zadeve spravil v javnost. Vrljičeva samega straži močna četa policije pred njegovo hišo.

Akcija Stahlhelma za razpust pruskega deželnege zbora

Berlin, 18. februarja. AA. Osrednji odbor »Stahlhelma« poroča, da so njene organizacije v Berlinu in Brandenburg zbrale 25 tisoč podpisov, ki so potrebni za plebiscit o razpustu pruskega deželnege zbora.

Redukcija občinskih uslužbencev v Berlinu

Berlin, 18. februarja. AA. Da bi postupom nameščenecv bo le povečana novno znižala mestne izdatke, je berlinska občina odpuščila 700 nameščenecv s 1. aprilom. Listi kritizirajo ta ukrep in ugotavljajo, da bo s tem prihranjenih le 5 odst. izdatkov in da bi bilo mogoče doseči te prihranke po drugi poti. Z od brezposelnost.

Posledice novozelandskega potresa

Wellington, 18. februarja. AA. Včeraj so opazili, da se je morska obal v bližini Gisborne po zadnjem potresu popolnoma izpremenila. Na daljavi dveh milj se je ponekod dvignila za 8 do 10 čevljev. Na nekaterih krajih so nastali vrelci in številne razpokline, iz katerih ubajajo gorljivi plini. Med osek se vidijo ostanki pogreznjenega gozda.

Preiskava Vatikana o motenju papeškega govora

Rim, 18. febr. AA. Poročajo, da je Vatikan pozval svojega nuncija v Parizu, naj dožene resnico o trditvi, da so baje ruske postaje namenoma motile papežev govor, ki ga je imel ob otvoritvi vatikanske postaje. Če bi ta vest odgovarjala resnici, potem bo Vatikan odločno protestiral proti taki kršitvi mednarodnega prava.

